

Pave Alexander d. 2.'s opfordring til at beskytte jøderne, 1063

5 *Allerede i den tidlige middelalder havde kirken forbudt overgreb mod jøder. Men i forbindelse med kampene i Spanien mod muslimerne samt korstogene (fra 1000-tallet og frem til 1400-tallet) blussede mistanke og had til jøderne gentagne gange op blandt den brede befolkning i Europa. I nedenstående breve opfordrer Pave Alexander d. 2. (1061-1073) dem, der kæmper i Spanien mod muslimerne til at beskytte jøderne.*

[Brev fra pave Alexander d.2. til ærkebiskop Gaufrid af Narbonne, 1063:]

10

Til [ærke]biskop Gaufrid. Alle love, både kirkelige og verdslige, fordømmer udgydelsen af menneskeligt blod, undtagen i tilfælde af straffe ved dom for en forbrydelse, der allerede er begået, eller, som i tilfældet med saracenerne, en fjendtlig provokation. Så du handlede tilrådeligt og prisværdigt, fordi du ikke tillod jøderne at blive forfulgt uden [lovlig] årsag. Vi opfordrer dig til

15

igen at handle på en lignende måde, om nødvendigt.

[Brev fra pave Alexander d.2. til Spaniens biskopper, 1063 eller 1064:]

20

Pave Alexander, til alle biskopper i Spanien. Nyheden, som vi for nylig hørte om jer, hvordan I beskyttede jøderne, der boede blandt jer, således at de ikke blev dræbt af dem, der var draget ud mod saracenerne i Spanien, var en fryd for os at høre. Sandelig, disse mennesker [krigerne], drevet enten af sløv uvidenhed eller blind griskhed, ønskede faktisk at nedslagte dem, som guddommelig nåde har forudbestemt til frelse. På samme måde forbød den velsignede Gregor¹ dem, der var ivrige efter at udrydde [jøderne], [at gøre sådan], idet han fordømte ønsket om at

25

ødelægge dem, som var blevet reddet ved Guds nåde, som ugudeligt, således at de – som har mistet hjemland og frihed og er dømt til en lang straf pga. forfædrenes udgydelse af Frelserens blod – må leve adspredt til jordens undergang. Situationen mht. jøderne og saracenerne er helt forskellige. For krigen føres med rette mod dem, der forfølger kristne og som udviser dem fra deres byer og egne boliger. Disse blev overalt skabt til at blive underkuet. Men [velsignede Gre-

30

gor] forbød endog en biskop, der ønskede at ødelægge [jødernes] synagoge, [at gøre det].

35

Breve fra Alexander d. 2.: Overs. J. Rosenløv efter S. Löwenfeld (red.): *Epistolae pontificum Romanorum ineditae*, Leipzig, (1885) nr. 83. og J.-P. Migne (red.): *Patrologiae latinae cursus completus*, vol. 146, Paris (1884), *Letters and diplomas of Pope Alexander II (Alexandri II pontificis Romani epistolae et diplomata)*, nr. 101, 1386D-1387A. Se ligeledes R. Chazan: *Church, State, and Jew in the Middle Ages*, West Orange (1980) s.99f.

¹ Pave Gregor (d.1.) Den Store: Læs mere: <http://www.centerforhistorieformidling.dk/middelalderen/gregor-om-joederne.html>